REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 27. Brașov, Miercurĭ 5 (18) Februarie. 1903.

Procese politice.*)

(Articol final.)

Campionii maghiarisărei forțate n'au vrut nicĭ-odată sĕ recunóscă, că în păturĭ largĭ ale poporului nostru român a pĕtruns simțul național și consciința națională într'atât, în cât este ridicul a crede, că numai câțĭ-va „agitatorĭ" ar sĕvêrși minunea a face pe popor sĕ-șĭ iubéscă limba și legea și sĕ și-le prețuéscă așa de mult.

„Poporul valah e bun și blând, numai acei agitatorĭ fără consciință de n'ar fi!" — Acésta este esclamarea, de care se folosesc la tóte ocasiunile șoviniștii și foile lor. Ei prin acésta vor sĕ dică, că cu poporul nostru o pot mai ușor scóte la cale, când e cu totul lipsit de conducere și de directivă, de aceea trebue a se lovi în păstorĭ, ca sĕ se risipéscă turmele.

Dela 1892, de când cu Memorandul și manifestațiile, ce i-au urmat, s'a mânat fatalmente și multă apă la móra șovinismului necruțător și intolerant. Urmăririle au luat un avênt deosebit, ér Curțile cu jurați și tribunalele erau ocupate mai mult ca orĭ și când cu procesele politice, carĭ au culminat în marele proces pentru Memorand, ce a durat peste trei sĕptĕmânĭ.

De altă parte, atrocitățile comise de plebea de stradă la Turda, Șimleu, Oradia-mare, Arad ș. a. au turnat numai oleiŭ în foc, așa că de aicĭ încolo o sémă de agitatorĭ șoviniștĭ nicĭ nu mai aveau răbdarea sĕ céră și s'aștepte intervenția procurorilor, ci umblau a rĕsbuna și pedepsi ei înșĭ-șĭ, cu concursul plebei fanatisate, închipuitele pĕcate comise în contra „ideei de stat" de presupușii „agitatorĭ" românĭ.

Procesele politice intentate contra Românilor, luaseră caracterul unei jertfe aduse pentru mulcomirea indignării și revoltei, de care păreau cuprinse sufletele celor aprinșĭ de fanatismul de rassă. Pressa șovinistă pregătea spiritele prin atacurile ei vehemente, pătimașe și de ordinar lipsite de orĭ-ce temeiŭ, apoi veneau procurorii sĕ céră în numele „dreptății" satisfacție pentru pretinsa crimă de „agitație" și de „trădare de patrie", ce ar fi comis'o cutare și cutare Român „nepatriotic".

Și cum strigau „păzitorii legei" în pădure, așa le și rĕsuna îndĕrĕpt. Ér gazetele evreo-maghiare, carĭ sgânderiseră lucrul, găseau acuma ocasiunea de a-șĭ arăta mulțumirea cu procederea „energică" a organelor guvernului.

La 1883, cum vĕdurăm Tisza, cerea luarea de mĕsurĭ escepționale deocamdată numai în contra foilor române și slave. De foile germane din Ungaria și Ardeal nu'l durea capul.

Șvabii din Bănat și din ținuturile ungurene nu dădeau încă nicĭ un semn de viață națională, ér cu Sașii din Ardeal tocmai pe atuncĭ Tisza încerca sĕ se împace în cestiunea „universității săsescĭ".

In anii din urmă însĕ s'au schimbat lucrurile în ce privesce pe Șvabĭ și Sașĭ. Cei dintâi au început sĕ se deștepte din letargia lor, ér Sașii au trebuit sĕ esperieze, că un sistem nedrept și imoral nu póte sĕ fie totodată asupritor pentru unii și scut apĕrător pentru alții, și că pacostea acestui sistem trebuia sĕ-i ajungă mai curênd seu mai târdiu și pe ei.

Astfel s'au vĕdut deodată trașĭ și Șvabii și Sașii în vêrtejul urmăririlor cu procese politice. In acelașĭ timp n'au rĕmas cruțațĭ nicĭ Slovacii și Sêrbii. Din contră s'a deschis focul în contra pressei naționalităților pe tótă linia și încă un foc mai vehement ca altădată, ceea ce se vede și din asprimea estraordinară a pedepselor, ce se dau în general celor urmărițĭ și condamnațĭ.

Intr'aceea este și rĕmâne de tot bătător la ochĭ, că, deși paragraful, în puterea căruia se ridică de ordinar acusațiunile în procesele de pressă contra diarelor naționaliste, vorbesce de o agitațiune, ce se póte comite în contra orĭ-cărei naționalitățĭ din țéră, nu s'a întâmplat cas ca o fóie maghiară sĕ fie vr'odată trasă la rĕspundere de procurorĭ și de tribunale pentru ațîțarea, ce a comis'o contra uneia din naționalitățile nemaghiare. Și totușĭ e de obște cunoscut, că colónele unor foi șoviniște bêjbăie de cele mai cutezate scornіturĭ, suspiționărĭ, insinuărĭ false și calumniărĭ la adresa bărbaților fruntașĭ din sînul popórelor nemaghiare, ba adeseorĭ și de insulte îndreptate direct contra acestor popóre.

Ce însemnătate au și ce scopurĭ pot urmări în asemenĭ împrejurărĭ procesele politice, de care vorbim, e ușor de înțeles.

Tot așa de învederat însĕ este, că ele nu-șĭ vor ajunge, nu pot sĕ-șĭ ajungă scopul.

Din contră contribuesc și vor contribuì a produce tocmai efectul contrar aceluia, pe care contrarii limbei și ai naționalității Nemaghiarilor ar voi sĕ-l ajungă cu procesele politice.

Despre acésta, suntem convinșĭ, viitorul ne va da cel mai viu testimoniu.

*) A se vedé numerii 22, 23, 24 și 26 ai „Gaz Trans." din anul 1903.

Meetingurĭ contra proiectelor militare. Un mare meeting de protestare contra proiectelor militare a avut loc Duminecă în *Félegyhaza*. Au participat peste 10,000 de ómenĭ. Un asemenea meeting se va ținé Dumineca viitóre în *Budapesta*, organisat de partidul socialdemocrat. Al treilea meeting se va ținé în *Clușiŭ*, tot Dumineca viitóre, organisat de tinerimea universitară.

Situația parlamentară austriacă s'a ameliorat în timpul din urmă. Camera deputaților, lucru neobicinuit până acum, se află în activitate neconturbată. Ea a votat într'una din ședințele anterióre *legea canversiunilor* în a doua și a treia cetire dându-se ministrului de finanțe împuternicirea a face conversiunea obligațiunilor de stat până acum cu 4.2%, în obligațiunĭ cu 4%, înlăturându-se tot-odată renta cu 3¾ proiectată pentru desdaunare. In ședința de Sâmbătă s'a făcut prima cetire a *legei de pressă*. In ședința de adĭ, Marțĭ, se face a doua cetire a proiectului legei de recrutare, ce se va desbate în 3—4 ședințe.

Agitația în Macedonia.

Agenții diplomaticĭ ai Bulgariei din Viena, Petersburg și Paris au presentat ministerielor de esterne din numitele capitale o notă, al cărei text este urmatorul:

„Guvernul bulgar are informațiile cele mai sigure, că Turcia face pregătirĭ de rĕsboiŭ, carĭ întrec mult mĕsurile, ce ar fi necesare pentru suprimarea unei revoluțiĭ în Macedonia. Fără îndoélă pregătirile acestea de rĕsboiŭ sunt îndreptate contra principatului Bulgariei. Conclusia acésta se impune cu atât mai vêrtos, cu cât pregătirile de rĕsboiŭ se fac la frontiera de sud-ost a Bulgariei (în vilaietul Adrianopol), unde se concentréză masse de trupe și unde ofițerii superiorĭ din statul major turcesc fortifică frontiera. Pe de altă parte svonurile false, carĭ în timpul din urmă se colportéză sistematic de către guvernul turcesc despre pretinsele crudelitățĭ sĕvêrșite de către Bulgarĭ asupra populațiel turcescĭ, precum și comunicările Turcescĭ despre formarea de bande în districtul Rusciucului, arată destul de lămurit, că Turcia caută un pretext, ca sĕ se justifice o agresiune în potriva principatului bulgar. Situația acésta neliniștesce țéra și obligă guvernul bulgar a se pregăti pentru orĭ-ce eventualitate. O asemenea mĕsură însĕ, décă ar fi inițiată de noi, ar îngreuna misiunea marilor puterĭ, de a resolvi cestiunea macedoneană în sens pacînic.

De aceea guvernul crede de a sa datorie, de a pune în cunoscință marile puterĭ, înainte de a face un pas decisiv. Vĕ însărcinez, d-le agent diplomatic, se aduceți la cunoscința guvernului, pe lângă care sunteți acreditat, cele de mai sus și sĕ stăruițĭ ca neamânat sĕ se facă Sultanului representațiile necesare, pentru-ca guvernul turcesc sĕ suprime pregătirile militare".

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Cântecul Șoimului.

De Maxim Gorki.

Trad. de I. C. Frunză.

— Fine. —

„Tîrêndu-se prin văgăună, multă vreme se tot gândi șarpele la mórtea șoimului și la dorul lui de a se ridica la ceriŭ. Și privea în depărtare, în acea depărtare, care ademenesce pururea ochii noștri cu visurĭ de fericire:

—„Ce a vĕdut șoimul în acest pustiu fără marginĭ? De ce astfel de ființe, când mor, ne agită sufletul nostru cu dorul lor de a se înălța la ceriŭ? Ce li-se arată acolo, la ce idei și convingerĭ ajung ele acolo? Așĭ afla și eu, décă așĭ puté sbura către ceriŭ măcar pe câteva clipe."

„Așa a dis șarpele, așa a și făcut. Se încolăci ca un inel, se repedi în aer și străluci ca o panglică îngustă în sóre.

„Cine e destinat sĕ se tîrască, n'are sĕ sbóre nicĭ-odată!... Acest lucru îl uitase șarpele,... cădù pe stâncĭ, dér nu se răni de mórte, ci rîse...

„Intr'asta constă așadĕră farmecul sborului către ceriŭ! In cădere!...

„Paserĭ vrednice de rîs! Ele nu cunosc pămêntul, se simt nefericite pe pămênt, doresc încontinuu sĕ se înalțe către ceriŭ și caută viéța în acea pustietate învăpăiată. Acolo însĕ găsesc ele numai un gol mare. E multă lumină, ce e drept, dér nu este hrană și nu se află nicĭ un punct, în care sĕ se pótă sprijini corpul viu. La ce atâta mândrie? La ce atâta încordare?... Pentru-ca sĕ acopere poftele nebune și sĕ ascundă netrebnicia lor pentru viață! Paserĭ ridicole!... D'aci 'nainte nu mĕ mai înșală vorbele lor! Eu cunosc acuma totul! — Am vĕdut ceriul... M'am înălțat în sus, am mĕsurat vĕzduhul, m'am deprins cu căderea, fără sĕ mor, ci mai mult ca sĕ-mĭ întăresc credința în mine. Aceia, carĭ nu pot iubi pămêntul, sĕ trăiéscă din amăgirĭ... eu cunosc adevĕrul. Sunt ființă făcută din pămênt, — am sĕ trăiesc pe pămênt".

„Și cu acestea se încolăci șarpele ghem și era mândru în sine.

„Marea strălucia tot mai mult în lumină deschisă și turbat se loviau valurile de cóste.

„In urletul ei buciuma *cântecul paserei mândre*,... se cutremurau stâncile de isbiturĭ și cerul se înfiora audind cântecul puternic:

Sĕ preamărim visurile grandióse ale eroilor!...

* * *

Șarpele sĕ mai gândi... de la o vreme începù érăși sĕ vorbéscă în sine:

Sĕ preamărim visurile grandióse ale eroilor!...

Acuma înțeleg... acuma vĕd că ce e rostul vieții, înțelepciunea vieții!... O îndrăsnețule șoim!... In luptă cu dușmanul țĭ-ai vĕrsat sângele... ai făcut o jertfă... Așa este... De sigur va veni un timp și nu este departe... când din picăturile sângelui tĕu cald, vor reînvia scântei și fiacărĭ în întunerecul vieții, și vor deștepta în multe inimĭ viteze, dorul de libertate, dorul de lumină. Tu, ce e drept, eștĭ mort!.. dér cântecul tĕu va trăi și acest cântec, va chiema ómenilor de inimă și caracter, va fi o pildă vie, un strigăt puternic pentru libertate, pentru lumină!

„Sĕ preamărim visurile grandióse ale eroilor!..."

* * *

..Tăcută, în colóre de opal este larga mare, trist și sgomotos lovesc valurile cósta de năsip. Eu tac și mĕ uit țintă la Rachim, care a terminat *cântecul șoimului* ce-l povestise mării. Razele lunei presărau tot mai multe pete de argint pe suprafața apei... Căldărușa nóstră începe și ea sĕ cânte domol.

Un val ca și cum s'ar juca și ar glumi, se ridică mai sus și vuind din greu apròpe atinge capul lui Rachim.

„Unde umbli?..." „Du-te!" — face Rahim semn cu mâna și cu blândețe se rostogolesce valul înapoi în mare.

Nu mi-s'a părut nicĭ curios, nicĭ lucru

Puterile au dat rĕspuns Bulgariei şi rĕspunsul acesta s'a dat numai după-ce s'au convins întâiŭ în Constantinopol despre intenţiunile guvernului turcesc. Puterile au dobêndit convingerea, că Turcia nicĭ un moment nu s'a gândit a face pregătirĭ de rĕsboiŭ contra Bulgariei şi ceea ce Turcia face în Macedonia, nu are alt scop, de cât a preveni incursiunea bandelor în Macedonia şi a lua tóte mĕsurile spre a menţine ordinea pe acest teritoriu ameninţat în fie-care primăvară de mişcărĭ revoluţionare. Guvernele au dat aşa dér Bulgariei sfatul binevoitor, ca sĕ întrelase formarea de bande şi incursiunile în Macedonia.

Pe de altă parte puterile nu tăgăduesc, că Turcia a concentrat în Macedonia un numĕr enorm de trupe, şi nicĭ Turcia nu-şĭ dă ostenélă a tăgădui acest lucru.

De atuncĭ agenţii diplomaticĭ ai Bulgariei au primit de la guvernele lor un nou comunicat spre a fi transmis puterilor. Acest comunicat desminte svonurile despre mobilisare în Bulgaria, dér că ea — deşi contra voinţei sale şi contra intenţiunilor sale pacînice — trebue sĕ se pregătéscă la eventualitatea mobilisării.

Faţă cu desminţirea pregătirilor de rĕsboiŭ turcescĭ, Bulgaria întrébă, ce scop are concentrarea celor 200.000 ómenĭ în Macedonia, décă nu are de gând sĕ facă rĕsboiŭ Bulgariei? Bulgaria accentuéză, că aceste trupe sunt concentrate tocmai în vilaietul Adrianopol, spre a puté pĕtrunde de aicĭ în Rumelia de ost, unde Bulgarii n'au fortificaţii, aşa că Turcii în două ḑile ar puté ajunge la Filipopol. Bulgaria pune puterilor întrebarea, décă Turcia are în adevĕr nevoie de 200.000 de ómenĭ pentru combaterea bandelor şi susţine, că mĕsurile militare luate de Turcia d'alungul muntelui Rodope sunt o ameninţare flagrantă a păcii şi că prin urmare nu Bulgaria ci Pórta trebue considerată, ca tulburătórea păcii.

Bulgaria renunţă de-ocamdată la *autonomia Macedoniei* pentru care în consiliul puterilor nu s'a ridicat de cât o singură voce, cea a Angliei. Însĕ nu póte tăinui, că proiectele de reformă, ce s'au presentat din partea Austro-Ungariei şi Rusiei, nu sunt suficiente pentru liniştirea spiritelor şi înlăturarea mişcării revoluţionare. Macedonenii sunt în drept a aştepta mĕsurĭ mai intensive de reforme, de cât celea cuprinse în numitele proiecte, şi ei n'au nicĭ o garanţie, că Sultanul va împlini chiar şi acest minimum cuprins în acele proiecte.

Este evident din cele de mai sus, că misiunea lui Lamsdorff în Bulgaria n'a fost satisfăcĕtóre pentru Bulgari.

* * *

Partidul democrat al sobraniei s'a adresat lui *Clemenceau* şi d'*Esleournelles* cu rugămintea de a interveni în favorul Macedoniei. Acest apel adresat parlamentarilor francesĭ trebue considerat ca o încercare, de a câştiga opinia publică francesă, ca sĕ facă presiune asupra ministrului de esterne *Delcassé*, spre a interveni în favorul *programului de autonomie*, în loc de proiectele de reforme. Delcassé însĕ nu póte fi de acord cu pretensiunile partidului democrat bulgar, de óre ce nu vré sĕ vină în conflict cu Rusia aliată.

† Dr. D. P. Barcianu.

Din *Sibiiu* primirăm aḑĭ trista scire telegrafică, că *Dr. Daniil P. Barcianu*, asesor consistorial şi referent şcolar, a încetat din viéţă erĭ séră.

In D. P. Barcianu românimea de dincóce de Carpaţĭ pierde un bărbat distins pe cariera invĕţămêntului, un scriitor didactic valoros şi un Român de inimă.

Dr. *D. P. Barcianu* s'a născut în Reşinarĭ la 1847. De tinĕr încă a primit o frumósă educaţie de la tatăl sĕu Sava Popovicĭ-Barcianu. Studiile şi le-a făcut în Sibiiu. La 1869 a fost trimis în Germania din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică spre a studia organisarea şcólelor poporale de acolo. Între anii 1870—74 a ascultat la universităţile din Viena, Bonn şi Lipsca prelegerĭ de pedagogie şi sciinţele naturale.

In 1876 a fost numit profesor la institutul pedagogic-teologic din Sibiiu, unde a funcţionat până la mórte. A fost şi director al şcólei de fete a „Asociaţiunei", apoi mulţi anĭ secretar al „Asociaţiunei". A făcut parte şi din comitetul partidului nostru naţional şi în calitatea acésta a stat şi el pe banca acusaţilor în procesul pentru Memorand, după care proces a fost dimpreună cu colegii sĕi în închisórea de stat din Vaţ timp de mai bine de un an.

A scris şi publicat: 1) „Untersuchungen über die Blüthenentwickelung der Ongraceen", Sibiiu 1874; 2) „Elemente de istoria naturală", Sibiiu 1881—83, două cursurĭ; 3) „Lucrul de mână în şcólele de băeţĭ şi în institutul pedagogic", Sibiiu 1885; 4) „Istoria naturală în şcóla poporală", Sibiiu 1890—91.

Mai departe a edat şi prelucrat operele tatălui sĕu rĕposat: „Vocabularul român-german" şi „Wörterbuch der român und deutschen Sprache". A scris o „Gramatică germană" la 1896. În 1891 a redactat revista literară „Fóia ilustrată", ér în 1897 împreună cu alţĭ colegĭ a redactat „Fóia Pedagogică".

Dedicat cu totul chemării sale de dascăl, Dr. D. P. Barcianu a trăit o viéţă laboriósă, iubit şi apreciat de toţĭ câţĭ l'au cunoscut. O viuă activitate a desvoltat rĕposatul şi ca membru în diferitele corporaţiunĭ bisericescĭ culturale, pretutindenĭ punêndu-şĭ la disposiţie cu mult zel forţele sale în serviciul binelui obştesc. El lasă în urmă-i adêncĭ regrete pretutindenĭ, dér mai ales în mijlocul celor ce l'au cunoscut ca pe bărbatul pururea gata a aduce sacrificii morale pe altarul înaintării în cultură a némului sĕu.

Trimitem întristatei sale familii sincerile nóstre condolenţe.

Fie-i memoria în vecĭ binecuvêntată!

Salariile funcţionarilor.

Scim, că ministrul unguresc de finance a depus pe biroul camerei ungare un proiect de lege privitor la regularea salariilor funcţionarilor.

Proiectul conţine 6 capitole. Primul capitol vorbesce despre competenţele funcţionarilor de stat enumĕraţĭ în clasele de plată; al doilea capitol se referă la competinţele funcţionarilor, carĭ nu aparţin statului; al treilea capitol cuprinde hotărîrile privitóre la competinţele tuturor funcţionarilor; capitolul al patrulea vorbesce despre competinţele funcţionarilor inferiorĭ, a servitorilor, a personalului de la inspecţiile financiare etc.

Proiectul împarte pe funcţionarii de stat în două categorii. În prima categorie sunt aceia, carĭ aparţin clasei de salariu, în a doua categorie aceia, carĭ deşi sunt funcţionarĭ de stat, totuşi nu aparţin vr'unei clase de salariu.

Sunt *11 clase* de léfă cu competinţele ce se vĕd în tabela pe care o lăsăm sĕ urmeze aicĭ:

Clasa lefiĭ	Gradaţia lefiĭ	Léfă în cor.	Banĭ de locuinţă în cor. I.	II.	III.	IV.
I.		40000	—	—	—	—
II.		24000	4000	—	—	—
III.		16000	3500	—	—	—
IV.		14000	3000	2100	—	—
V.	1. 2.	12000 10000	2000	1400	1200	—
VI.	1. 2. 3.	8000 7200 6400	1600	1120	960	800
VII.	1. 2. 3.	6000 5400 4800	1200	840	720	600
VIII.	1. 2. 3.	4400 4000 3600	1000	700	600	500
IX.	1. 2. 3.	3200 2900 2600	800	560	480	400
X.	1. 2. 3.	2400 2200 2000	700	490	420	350
XI.	1. 2. 3.	1800 1600 1400	600	420	360	300

Clasei *prime* aparţine: ministrul-president.

Clasei a *doua*: preşedintele Curţii de compturĭ, presidentul tribunalului administrativ, miniştri, presidentul Curiei.

Clasei a *treia*: secretarul de stat, vicepresidentul Curţii de compturĭ, vicepresidentul tribunalului administrativ, guvernorul din Fiume, vicepresidentul Curiei.

Clasei a *patra*: presidentul de senat de la tribunalul administrativ, presidentul senatului de la oficiul pentru patente, presidentul senatului Curiei, procurorul Corónei, presidentul Tablei reg.

Clasei a *cincea*: consilierul de la Curtea de compturĭ, judecătorul administrativ, consilierii ministerialĭ, juḑii de Curie etc. până la presidenţii de tribunale.

Clasei a *şésa*: consilierii de secţie ministerialĭ, consilierul suprem de finanţe, directorii de finanţe, judecătorii de tribunal (cu titlu şi caracter de judecătorĭ de Tablă), procurorii reg. (cu titlu de primprocurorĭ).

Clasei a *şéptea* aparţin: secretarii ministerialĭ, secretarii de la Curtea de compturĭ, archivarii ţĕrii, inspectorii matriculelor civile, directorii de spitale întreţinute de stat, consilierii poliţienescĭ, consilierii financiarĭ etc. până jos la inspectorii de şcóle regescĭ.

Clasei a *opta*: ajutórele de secretarĭ ministerialĭ, căpitanii orăşenescĭ, solgăbiráii, secretarii de finanţe, medicii de spitale, procurorii tesaurului, inspectorii catastralĭ, controlorii, profesorii de montanistică, inginerii şefĭ etc. până jos la judecătorii de tribunal şi procurorii reg.

Clasei a *noua*: concepiştii ministerialĭ, traducĕtorii, secretarii de fişpan, conducĕtorii de matricule, inspectorii detectivĭ, controlorii financiarĭ etc. până jos la subjudecătorii de tribunal, conducĕtorii de la cărţile funduare.

Clasei a *ḑecea*: concepiştii financiarĭ, funcţionarii de la contabilitatea statului până jos la notarii de tribunal şi preoţĭ.

Clasei a *un-spre-ḑecea*: începênd de la esecutorĭ până la ajutórele de musee şi învĕţătorii penitenciarelor.

În motivarea proiectului, guvernul declară, că e pe deplin consciu de marile sarcinĭ, ce le ia asupră-şĭ prin acest proiect. Cu tóte acestea guvernul cunoscênd relaţiile economice ale ţĕrii, a credut că e o necesitate sĕ îmbunătăţéscă starea materială a funcţionarilor. Relaţiile de traiŭ din deceniul trecut nu numai că nu s'au uşurat, ci s'au agravat şi nu sunt prospecte ca pe terenul acesta sĕ urmeze îmbunătăţirĭ. Încât pentru terminul de îmbunătăţire a salariilor, guvernul declară, că acesta se începe cu 1 Noemvrie 1902, décă dieta va vota proiectul până la 31 Martie 1903.

Numĕrul celor carĭ aşteptă sĕ-şĭ vadă îmbunătăţindu-li-se sórtea, este de 51,200.

SCIRILE ḐILEI.

— 4 (17) Februarie.

Cincĭ episcopĭ — consilierĭ secreţĭ ai Maiestăţii Sale. Fóia oficială publică de-odată acordarea demnităţii de „consilier efectiv secret" la cincĭ episcopĭ, anume: Vályi episcop rutean la Eperjes, Firczák ep. rutean la Ungvar, Meszlényi ep. catolic la Sătmariu, Szmrecsanyi la Szepes şi Rimely la Beszterczebánya.

Ḑiarist croat „maghiarofag". Ştefan Radics ḑiarist croat călĕtorea în ḑiua de 27 Octomvrie 1902 cu trenul de la Semlin la Stara Pazova. Conductorul „Rostos" vine la el şi ḑice: „Kerek a jegyet". — „Cu mine sĕ vorbescĭ croăţesce" îĭ rĕspunde Radics. Conductorul „Rostos" raportéză şefului de tren, „Bölcskei" care cu autoritatea sa de şef de tren repetă: „Kerem a jegyet". — „Nu sciu unguresce" — rĕspunde érăşĭ Radics. — Şeful de tren raportéză casul şefului de gară „Erdös" din Batajnicza şi fiind-că ḑiaristul croat n'a vrut sĕ înţelégă nicĭ acuma unguresce, l'au dat jos din tren şi l'au arĕtat procurorului din Mitroviţa, care la rêndul sĕu l'a dat în judecată pe Radics pe motiv de „aţîţare" contra naţionalităţii maghiare" (magyar nemzetiség elleni izgatas miatt).— Alaltă-erĭ s'a judecat acest proces de aţîţare la tribunalul din Mitroviţa. Ḑiarul „M. Szó" însĕ, din care luăm scirea de mai sus, nu ne scie spune resultatul procesului şi prin urmare nicĭ noi nu putem sci câtă închisóre o fi căpătat ḑiaristul croat, pentru-că nu înţelegea limba conductorului.

Concertul reuniunii române de musică din Sibiiu, dat Duminecă séra, în sala de la „*Musikverein*", a succes fórte bine. Sala plină. Corurile mixte conduse de dirigentul d-l H. Kirchner, la înălţime, ca tot-déuna. Aria din opera „Nunta lui Figaro", cântată de dómna Valeria Dr. Beu a fost aplaudată cu frenesie. Asemenea şi aria din „Mignon" cântată de d-şóra Aniţa Oniţiu. A plăcut fórte mult basul d-lui Octavian Mureşan, care a cântat două piese naţionale: „Ce te legenĭ codrule" şi „Doina poporală", armonisată de d-l Kirchner. Incheierea concertului a făcut'o terţetul „Amor şi natură" în care au escelat: D-na Maria Dr. Crişan şi d-şórele Teresia Drechsler şi Delia Olariu. („Tel. Rom.")

Presidentul republicei Chile Feredigo *Errazuriz* a sosit Vinerĭ séra în Budapesta. El a făcut plimbărĭ prin oraş.

Confiscarea cărţii luĭ Korn. Am amintit deja, că redactorul Korn de la „Gr. K. Ztg.", s'a refugiat în Germania dinaintea pedepsei, pe care el o considera de nedréptă, şi că acolo ţine conferinţe publice în carĭ espune situaţia Germanilor din Ungaria. Acum de curênd Korn a publicat o carte sub titlul „Über die Deutschenverfolgung in Ungarn". (Despre prigonirea Nemţilor în Ungaria). Cartea acésta a trimis'o judecătorilor din Seghedin, carĭ îl condamnaseră, precum şi altor procurorĭ şi judecătorĭ de pe la tribunalele, pe unde s'au judecat procese de pressă intentate redactorilor germanĭ. Tribunalul din Seghedin a ordonat confiscarea numitei cărţĭ şi în decisiunea tribunalului, publicată în „*Rendöri Közlöny*" se ordonă sesisarea tuturor esemplarelor, ce se vor găsi în tótă ţéra.

Proprietarĭ evreĭ în Alba-inferióră. Conform statisticei proprietarilor de pămênt, publicată de Rédei şi Elek, în comitatul Alba-inferióră sunt 9 proprietarĭ de pămênt evreĭ, cu 7500 jugĕre catas-

---

de rîs, că Rahim considera valurile ca pe nisce fiinţe vii. Jur împrejur tóte se par ca şi vii, tóte se par domóle şi blânde. Marea este liniştită, insuflă, respect, căcĭ multă tărie şi putere e ascunsă în ea; adierea prospĕtă a ei trece peste munţĭ şi-i rĕcoresce de arşiţa ḑilei. Orisontul vênăt-închis cu stelele aurii apare ca ceva sĕrbătoresc, fermecător pentru suflet, ca ceva ce agită mintea cu o dulce aşteptare a unei minunĭ, ce are sĕ se întêmple.

Totul dórme liniştit, dér şi cu puţină priveghiere, ca şi cum după o clipă două ar voi sĕ se trezéscă din nou şi sĕ se amestece în armonia desĕvêrşită a tonurilor dulcĭ din natură... Aceste tonurĭ par'că au sĕ povestéscă tainele lumii şi sĕ le tălmăcéscă minţii nóstre, pe care apoi o va stinge ca pe o lumină fermecată, ca sĕ pótă răpi sufletul nostru sus în nemărginitul albastru, unde stelele strălucitóre i-l va întêmpina cu o minunată musică ceréscă......

trale, ér dintre 25 arêndaşĭ, 14 sunt evrei, ţinênd în arêndă 6800 jugĕre catastrale. Inainte cu ḑece anĭ erau în comitatul acesta 6 proprietarĭ evrei, cu 3600 jugĕre catastrale, ér dintre 26 arêndaşĭ 12 erau evrei, ţinênd în arêndă 5300 jugere. Sporiul e decĭ 40% la numĕrul proprietarilor, cu 52% la proprietate, şi 8% la numĕrul arêndaşilor, cu 12% la moşiile ţinute în arêndă.

Ḑiar de 200 anĭ. Fóia oficială austriacă, „Wiener Zeitung“, îşĭ serbézā în August jubileul de 200 anĭ al apariţiei sale. Primul numĕr al acestei foi a apărut în 8 August 1703 sub titlul „Wiener Diarium“, care cu timpul i-s'a schimbat în „Wiener Zeitung“. In ḑiua iubilară fóia va apăré în numĕr festiv, cu numĕróse monografii din istoria ei.

Curs de ḑiaristică. Pentru tóte specialităţile erau organisate pănă acuma cursurĭ la universităţĭ, numai pentru ḑiaristică nu. Inainte de asta cu câţĭ-va anĭ a făcut inceputul în privinţa acésta universitatea catolică din Lille. Acuma cetim, că guvernul elveţian a hotărît şi el a organisa la universitatea din *Berna* un curs pentru ḑiarişti, care va dura 6 semestre şi va cuprinde 31 de obiecte, între carĭ li-se va da importanţă mai mare sciinţelor de stat şi economiei politice. Afară de acestea se vor institui patru colegii pentru cele patru limbĭ principale europene.

O carte politică maghiară. Ni-se trimite la redacţie o carte de 380 paginĭ care a apărut în limba maghiară în tipografia St. Ladislau din Oradea-mare. Titlul cărţii este: „*Europa Békezavarója* (Oroszország)“, pe românesce „Tulburătórea păcii europene (Rusia)“, ér autorul d-l *Lakos Lajos*, fost ofiţer în armata austro-ungară, apoi voluntar în armata turcéscă în timpul rĕsboiului. Cartea se ocupă şi de Românĭ. Vom reveni.

Mărturisire după condamnare. La curtea cu juraţi din Viena a fost condamnat la mórte ḑilele acestea calfa de ciobotar Franz Kunschner, inculpat că şĭ-ar fi omorît copilul în etate de 7 sĕptĕmânĭ. Kunschner a tăgăduit cu încăpăţinare, că ar fi sĕvîrşit acea crimă oribilă. Apĕrătorul s'a presentat în ḑiua de 14 Februarie la preşedinte cu rugămintea de a-l recomanda pe Kunschner spre graţiare. Preşedintele baron Distler a rĕspuns, că tribunalul ar împlini acéstă rugăminte, décă condamnatul ar mărturisi crima. Apĕrătorul s'a dus atuncĭ la Kunschner, care a declarat, că vré sĕ-şĭ uşureze conscienţa prin mărturisire. Amêndoi s'au presentat atuncĭ la preşedintele, unde Kunschner a mărturisit, că în adevĕr în ḑiua de 31 August şĭ-a omorît copilul, fiind-că nu era în stare a-l întreţiné. El a comis omorul cu premeditare, întâiŭ s'a încercat a-l omorî, împungêndu-l cu un ac de cravată, pe urmă l'a trântit cu capul de marginea patului. După-ce a făcut mărturisirea, Kunschner a căḑut la pămênt fără simţirĭ.

Asigurarea fetelor bĕtrâne. In Danemarca esistă instituţiunĭ pentru asigurarea fetelor pentru casul, când nu s'ar puté mărita. Fie-care fată plătesce câte-o taxă anuală. Décă se întêmplă sĕ se mărite înainte de a ajunge vrîsta de 40 anĭ, atuncĭ îşĭ perde taxele plătite, carĭ rĕmân în favorul colegelor mai puţin norocóse; décă nu se mărită, atuncĭ de la anul 40 încolo primesce o pensie óre-care.

Lecţii din limba francesă dă o profesóră diplomătă de origine francesă atât din gramatică, cât şi din literatură şi conversaţiune, cu preţul fórte eftin de 1 coróna pe o óră, atât în locuinţa respectivului, cât şi acasă la D-sa. Detailii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

O circulară.

D-l Ioan *Kalinderu*, administratorul domeniilor Corónei din România, a adresat agenţilor de pe acest domeniu o circulară interesantă din care estragem următórele:

Ţinta acestei administraţiunĭ a fost tot-déuna, după cum sciţĭ, de a înlocui regimul arêndărei domeniilor Corónei prin acela al esploatărei directe, spre a puté astfel mai bine ocroti pe locuitorĭ şi a-i îndruma pe calea propăşirei.

Spre îndeplinirea acestui scop, noi am alcătuit cu destulă trudă un corp de agenţĭ românĭ cu studii speciale de agricultură şi silvicultură. Urmând aceste norme, n'am avut decĭ în vedere numai interesele legitime ale serviciului, ci şi folósele ce póte aduce o administraţiune de natură ca a nóstră, atât locuitorilor de pe domenii, cât şi megieşilor, fie prin învĕţăminte directe, fie prin puterea exemplului. Cred că pot sĕ constat, că am isbutit, căcĭ am avut adesea prilej şi mare satisfacţiune de a vedé că multe din cele ce se fac la noi sunt luate de pildă, căcĭ omul se instruesce prin imitaţiune şi se animă prin exemple.

Rĕspândirea metódelor practice de muncă şi a cunoscinţelor folositóre pe calea exemplului e însĕ încétă şi mărginită.

Ea rĕmâne mult timp închisă într'un cerc strîmt şi nu se póte generalisa, pentru-că cunoscinţa lucrului bun nu pĕtrunde în regiunĭ mai depărtate. De aceea am înfiinţat de 12 anĭ biblioteca poporală a administraţiunei domeniului corónei, care a ajuns acum la a 25-a broşură. Vĕd cu plăcere, că cărticelele apărute până acum se cer mult şi sunt bine apreciate.

Pentru scrierea lor am recurs în cea mai mare parte la specialiştĭ, carĭ nu fac parte din administraţiunea nóstră. Mai este încă un mijloc prin care se pot rĕspândi cunoscinţele folositóre, sfaturĭ bune şi morale, esplicaţiunĭ practice, anume prin articole scrise în revistele rĕspândite în clasele rurale.

Reviste de acest fel sunt de esemplu „Agrarul“, „Albina“, „Gazeta Săteanului“, „Amicul Agricultorului“ şi „Revista Pădurilor“, carĭ aduc multe servicii în acéstă ordine de idei.

Circulara spune apoi, că ar fi bine, ca agenţii sĕ întrebuinţeze în folosul obştesc esperienţele lor şi se scrie în revistele de specialitate articole de felul arătat. In privinţa acésta circulara recomandă „Revista Pădurilor“, organul societăţii Progresului silvic, ce apare acum de 16 anĭ. Silvicultura nu dispune în ţéră decât de acest organ. Studiul complet al unei chestiunĭ e cel mai bun mijloc de a împrospĕta şi de a mări cercul cunoscinţelor profesionale.

Studii speciale bune — urméză circulara — sunt dovedĭ de aptitudine şi de capacitate, şi le voiŭ aprecia totdéuna în acest chip.

Cei dintre d-vóstrĕ, carĭ vor avé articole privitóre la cestiunĭ silvice, la comerciul şi la industriile lemnelor, ni-le vor trimite şi vom îngriji sĕ fie publicate în „Revista silvică“ séu în alte reviste speciale. Ér cei carĭ vor avé lucrărĭ mai marĭ, pot de esemenea sĕ le înainteze şi le vom publica séu în Biblioteca poporală a acestei administraţiunĭ, séu décă ies din cadrul acesteia, ca broşurĭ séu volume deosebite.

In cât privesce agricultura, după cum am ḑis mai sus, are reviste ca: „Albina“, „Agrarul“, „Gazeta Săteanului“, „Amicul Agricultorului“, mult rĕspândite în clasele rurale şi în carĭ acei dintre d-vóstrĕ, carĭ sunteţĭ specialĭ numai în ale agriculturei, puteţĭ publica tóte observaţiunile ce ḑilnic vi-se presintă, cum şi resultatele obţinute din cultura diferitelor plante cu carĭ facem experienţe, învĕţăminte asupra crescerei şi îngrijirei vitelor, a îngrăşerei pămêntului, a industriilor casnice în legătură cu agricultura etc. Atâtea chestiunĭ însemnate şi de folos obştesc, carĭ vor contribui cu siguranţă la îmbunătăţirea stărei materiale şi morale a ţĕranului.

Bulgaria.

Centrul agitaţiunei din Balcanĭ, după cum se scie, este Bulgaria. Nu va fi decĭ fără interes a cunósce asupra acestei ţĕrĭ câteva date luate din isvórele cele mai recente.

Principatul Bulgariei ocupă un teritoriu de 96.345 Chm^{2}, în partea de nord-ost a peninsulei balcanice, colţul între Dunărea de jos şi marea négră (fără Dobrogea) inclusive Rumelia de ost.

Populaţia era la 1900: 3.744,283 de locuitorĭ (39 pe 1 Chm^{2}.) După religiune erau la 1893 78.7% ortodoxi, 19.4% mohamedanĭ, 0.9% jidovĭ 0,7% catolicĭ etc. După naţionalitate: 75.7% Bulgarĭ, 17.2% Românĭ, Turcĭ etc. Locuitorii se ocupă mai mare parte cu agricultura. La anul 1900 era cultivat un teritoriu de 2.435,900 hectare: Grâu 877,000 tone, mai departe păpuşoiu, orz, sĕceră, ovĕs, meiu şi orez, rapiţă, zarzavaturĭ, tutun (la 1901: 2536 t.) Se cultivă şi viile (1900: 113.512 ha.) şi fructele. Contingentul animalelor era la 1896: 353,912 cai, 80,620 măgarĭ, 1.717,938 vite (dintre carĭ 385,271 bivolĭ), 1.241,074 capre 6.876,885 oi şi 456,963 porcĭ. Se cultivă şi viermii de mătase şi stupăritul, o altă ramură de ocupaţiune este şi pescăritul. Pădurile ocupă un teritoriu de 20.000 Chm^{2}. Industria este încă puţin desvoltată. Comerciul este destul de înfloritor, la 1901 Bulgaria a importat mărfurĭ în valóre de 56 milióne, şi a exportat mărfurĭ în valóre de 66.2 milióne. Căile ferate se întind pe o lungime de 1562 Chm, (1263 Chm. în regia statului). Telegraful se întinde pe o lungime de 5275 Chm, telefonul 849 Chm. Are 2001 oficii postale.

Bulgaria este monarchie constituţională în raport de vasalitate faţă cu sublima Pórtă. Domnitorul este cu drept de ereditate în dinastia alésă de adunarea naţională, întărîtă de sublima Pórta de acord cu puterile signatare ale congresului din Berlin şi póртă titlul de alteţă regală.

După constituţia de la 17 (29) Aprilie 1879, revisuită la 15 (27) Maiŭ 1893, sobrania este compusă din deputaţĭ aleşi direct pe 5 anĭ. La 20,000 loc. se vine un deputat. Sobrania cea mare convocată în casurĭ estra-ordinare numĕră de douĕ orĭ atâţia deputaţĭ, câţĭ are sobrania ordinară. Administraţia supremă o conduce ministeriul statului (8 membri). Budgetul statului avea la 1901: 608,800 M. excedent (77.46 mil. încassărĭ, 76.85 mil. cheltuelĭ). Datoria statului era la 1899: 232 mil. M. Are bancă naţională în Sofia cu un capital fundamental de 8 mil. M. şi 3 sucursale ale băncei otomane.

In Bulgaria este o şcólă superióră cu 3 facultăţĭ (Sofia) 17 gimnasii (7 pentru fete), 170 şcolĭ secundare inferióre, 6 normale, 45 de specialitate şi 4589 primare. La 1899 erau 89 de ḑiare şi reviste. Bulgaria este înpărţită în 12 districte administrative, din carĭ 3 în Rumelia de ost. De la 1880 s'a întrodus obligativitatea serviciului militar de la 20 până la 45 anĭ. Mohamedanii se pot rescumpăra pentru suma de 400 M. Armata (6 divisiunĭ de inf. şi 1 de cavalerie) după contingentul de la 1901 numĕră fără ofiţerĭ în timp de pace 40.555 soldaţĭ.

Despotismul turcesc, sub care a gemut Bulgaria timp de 500 anĭ, n'a înfrânt energia poporului. In secolul XVIII s'a pornit o mişcare naţională. Agitaţiunea contra clerului grecesc a reuşit a dobândi la 1872 un exarch autonom. Independenţa sa şi-a dobândit-o Bulgaria prin resboiul ruso-româno-turc de la 1877/78. In pacea de la *S. Stefano* Pórta a admis formarea unui principat autonom tributar cu guvern creştin şi miliţie proprie, care cuprindea *aprópe întrégă Macedonia şi o parte însemnată din Tracia* (circa 170,000 Chm^{2}.) In urma protestelor puterilor acest teritoriu s'a restrins în congresul din Berlin, conform stipuluţiilor luĭ Schuvalov şi Salisbury (Londra 30 Maiŭ 1878) la teritoriul de adĭ: la sudul Balcanilor s'a format provincia *Rumelia de rĕsărit*, care în privinţa politică şi militară era sĕ fie supusă direct sultanului, ér în privinţa administrativă autonómă şi guvernată de un guvernor creştin.

Comisarii ruşĭ, carĭ au condus până la elaborarea constituţiilor, organisaţia ambelor provincii (principele Dondukow — Korsakow în Bulgaria, şi generalul Stolypin în Rumelia de ost) sprijineau mişcarea de unire într'o Bulgarie mare. Primul guvernor general al Rumeliei, Aleco paşa (1879/84) şĭ-a dat şi el tótă ostenéla spre a face ilusorică stăpânirea turcéscă.

La 29 Aprilie 1879 fù ales principele Alex. de Battenberg, recomandat de Rusia. In Sept. 1885 s'a proclamat *unirea cu Rumelia de ost.* Pórta a făcut la 5 Aprilie 1886 concesiunea de a numi pe principele Bulgariei din 5 în 5 anĭ guvernor general al Rumeliei de ost.

La 21 Aug. 1886 Alexandru fù resturnat, la 7 Sept. acelaşĭ an a abdicat. La 7 Iulie 1887 fù ales principele Ferdinand de Coburg. Pórta însĕ nu l'a întărit până la *14 Martie 1896*, după ce Rusia şĭ-a revocat protestul.

De la urcarea pe tron a lui Nicolae II., Ferdinand s'a apropiat de politica rusécă şi la 1896 convertindu-şĭ fiiul Boris la religiunea ortodoxă, a întrat cu desevârşire în graţiile rusescĭ.

Representanţii, concerte şi petrecerĭ.

Societatea română de delitanţĭ „Progresul“ din Făgăraş invită la producţiunea musicală teatrală ce o va aranja Vinerĭ în 20 Februarie st. n. 1903 în sala cea mare a hotelului „Lauritsch“ din loc. Inceputul la órele 8 séra. Bilete se prenumeră în părăvălia d-lui Adrian Furcă. Preţurile: Locul I 2 cor. Locul II 1 cor. 60 banĭ, Partere 1 cor. Galerie 50 banĭ. Contribuirile peste taxă se primesc cu mulţămită.

Programa: 1. N. Popovicĭ „Hora Isvorul“ cor mixt. 2. D. St. Resianu „Aşĭ vré numai c'o vorbă“ duet de dame cu acomp. de pian. 3. R. Schuman „Viéţa ţiganilor“ cor mixt cu solĭ şi acomp. de pian. 4. Teatru (comedie în 2 acte) „Unde dai şi unde crépă“, de Alex. Cosmar, localisată de Iuliu Popescu. Rolurile le au d-l Traian Păcală, d-şóra Elvira Dejenariu, d-l Dr. Octavian Vasu, d-şóra Irina Silaghi, d-l Costi Toma, d-şóra Miţi Berlea. După representaţie dans.

„Reuniunea de cântărĭ din Şomcuta-mare“ arangiază la 28 Februarie 1903 st. n. în sala şcólei confes. gr. cat. rom. din loc şi în favórea fondului reuniunei, petrecere cu dans şi cântărĭ. Preţul întrărei 1 corónă pentru persónă. Inceputul la 6 óre séra. Precis la 12 óre va fi cină comună, spre care scop on. participanţĭ au a-se provede cu viptuale; ér pentru beuturĭ bune şi ieftine sunt făcute disposiţii. Eventual se vor juca de coriştĭ salturile strămoşescĭ „Căluşerul“, „Bătuta“ şi „Hora“. Ca musicanţĭ sunt angajaţĭ ereḑii vestitului „Nuţu“. Trenul loco sosesce la 2 d. a. şi 10 óre a. m. Ofertele benevole se vor cuita în public cu mulţămită.

ULTIME SCIRI.

Viena, 16 Februarie. După o telegramă sosită aicĭ din Sofia, cu tótă arestarea capilor comitetelor macedonene, rĕscóla va isbucni în luna Martie, totul fiind pregătit. Arestările se consideră numaĭ ca un joc de scenă al guvernului, ca sĕ pótă ḑice la timp, că a făcut tot posibilul din parte-i pentru a înăbuşi agitaţiunea.

Sofia, 16 Februarie. O mare agitaţie domnesce aicĭ în urma arestării lui Zonceff, Mihailowsky şi Stanceff. Guvernul e îngrijat de surescitarea ce se observă în spirite. — Ministrul de interne a dat ordin tuturor autorităţilor poliţienescĭ de a procede de urgenţă la arestarea lui Sarafoff, décă-l vor găsi. Mai sunt urmăriţĭ Kowaceff şi Davidoff şi şefii de bande Jancoff şi Nicoloff.

Paris, 16 Februarie. Erĭ d. a. s'a ţinut aicĭ un mare meeting în favórea Armenilor şi Macedonenilor. Oratorii au relevat în mod unanim necesitatea pentru Europa de a interveni cât mai curênd pentru a împiedeca la vreme resvrătirea ce se prepară în Macedonia.

NECROLOG. In Sân-mărtinul-de-Câmpie a rĕposat la 11 Februarie **Ana Man n. Conti**, în etate de 56 de anĭ. Inmormêntarea i-s'a făcut la 14 Februarie.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

„SILVANIA“, institut de credit şi economii, soc. pe acţii în şimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acţionarî ai institutului de credit şi de economii, „SILVANIA“ societate pe acţiunî, în virtutea §-lui 29 din statute se invită la a

XV-a Adunare generală ordinară,

care se va ţiné în **Şimleul-Silvaniei** la **24 Martie st. n. 1903**, înainte de amédĭ **la 10 óre**, în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea dilei sunt:

1. Raportul anual al direcţiunei
2. Raportul comitetului de revisiune asupra computului anual, al bilanţului şi a propunerilor pentru împărţirea profitului.
3. Stabilirea bilanţului anual şi fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuința suma prevĕdută în §-ul 99 p. f.
5. Fixarea preţului marcelor de presenţă şi a speselor de călătorie pentru membrii esternî din direcţiune şi din comitetul de revisiune.
6. Alegerea alor 6 membriĭ în direcţiune şi 6 membriĭ în comitetul de revisiune.
7. Propunerea direcţiunei, referitor la înfiinţarea unei filiale.
8. Propunerea direcţiunei, că darea aruncată după tantiemă şi marcele de presenţă sĕ se plătéscă din partea institutului.
9. Esmiterea alor 3 membriĭ pentru verificarea procesului verbal.

Se atrage atenţiunea domnilor acţionarî la dispositiunea §-lui 28 din statute, în sensul căruia „**la adunarea generală au vot numai acei acţionarî**, carî cu cel puţin jumĕtate de an mai înainte **sunt trecutî în registrul acţionarilor**, şi ca atarî cel puţin cu una di înainte de adunarea generală la direcţiunea institutului séu la locurile desemnate prin direcţiune şi-au depus acţiunile eventual şi documentele de plenipotenţă. Acţiunile depuse în locurile desemnate prin direcţiune se vor lua înconsiderare numai în cât reversalul despre depunerea acelora cu una di mai nainte de adunarea generală s'au depus la direcţiunea institutului.“

Pentru depunerea, respective primirea acţiunilor şi a documentelor de plenipotenţă pentru acest an s'au desemnat, respective au fost rugate institutele „*Albina*“ în Sibiiu, „*Sĕlăgiana*“ în Jibou, „*Bihoreana*“ şi la „*Capitlul*“ gr. cat din Oradea-mare, „*Lugoşiana*“ în Lugoj, „*Chiorana*“ în Şomcuta, si la Dd. *Vasiliu Patcaşiu* în Hotoan, *Florian Cocianu* în Cehul-Silvaniei.

Acţiunile, documentele de plenipotenţă şi reversalele despre depunerea acţiunilor la locurile mai sus desemnate sunt a se presenta la institut **până la 23 Martie** st n. a. c. la 4 óre după amédĭ.

Şimleul-Silvaniei, în 13 Februarie 1903.

Direcţiunea institutului.

Contul bilanţ

ACTIVE:		Coróne	f.
Cassa în numĕrar		29386	27
Cambii de bancă escomptate		1412130	66
Cont-Curent		331097	16
Credite hipotecare		385522	35
„ pe obligaţiunî		13211	68
„ „ amanete		1417	—
Efecte	33574.50		
„ după descriere de . .	300 50	33274	—
Efectele fondului de reservă		3347	50
„ „ „ pensiune		7741	—
„ „ „ cultural		612	—
Casele institutului şi alte realităţî . . .		163236	21
Banî în Giro-Conto şi alte băncî . . .		6061	65
Mobilar	3113 86		
„ după descriere de . .	113.86	3000	—
Interese de escompt anticipate		7695	30
Arêndĭ. interese restante şi alte conturî debitóre		4535	15
		51497	71
		2453765	64

PASIVE:	Coróne	f.
Capital social	300,000	—
Fondul de reservă	206826	44
„ „ pensiune	18730	28
„ special de reservă	153	95
Depunerî spre fructificare.	1150072	38
Cambiî de bancă reescomptate	691852	21
Interese transitóre anticipate	23752	71
Dividende neridicate	927	—
Deposit la cassă	1931	61
Diverse conturî creditóre	3128	64
Profit curat	56390	42
	2453765	64

Contul profit şi pierderĭ.

EŞITE:		Coróne	f.
Interese:			
după depunerî spre fructific. C.	62790.28		
„ reescompt . . . . „	43533.18	106323	46
Spese:			
salare, marce de presenţă, relut de chirie . . . . „	22943.66		
tipăriturî, porto, juminat şi alte spese . . . . . „	7277.39	30221	05
Dare: directă . . . . . . „	10759.43		
„ după inter. la depun. „	6202.06	16961	49
Descrierî: din mobilar . „	113.86		
„ „ efecte . . „	300.50		
„ alte dubióse . „	145.09	559	45
Profit curat		56390	42
		210455	87

ÎNTRATE:		Coróne	f.
Interese:			
după cambiĭ de bancă escomptate . . . . C.	112657.52		
după credite de cont-curent „	31754 44		
„ „ pe hipotecă „	28587.58		
„ „ „ obligaţiunî „	777.20		
„ „ „ amanete „	241.47		
„ „ „ efecte . „	2682.60		
„ de întârdiere . . „	5678 77	182379	58
Chirie şi arêndĭ		4102	62
Provisiune şi diverse		23973	67
		210455	87

Şimleu, 31 Decemvrie 1902.

Andrei Cosma m. p., director-esecutiv. **Aug. Marcuş** m. p, cassar **Ioan P. Lazar** m. p., prim contabil.

DIRECŢIUNEA:

George Pop de Basescĭ m. p., preşedinte. *Artemiu Sarkadi* m. p., *Alimpiu Barboloviciu*, *Vasilie Papp*, *Dr. George Pap* m. p, *Dr. Mihaiŭ Papp* m. p., *Teodor Popŭ* m. p., *Michail Bohăţiel* m. p., *Vasilie Patcaş* m. p., *Augustin Vicaş* m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat contul present şi l'am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

Şimleu, la 13 Februarie 1903.

Comitetul de revisiune:

Teodor Kővári m. p., preşedinte. *Forian Cocian* m. p., *Alesandru Sima* m. p, *Aurel Orian* m p.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Februarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corόne ung. 4% . . .	99 50
Impr. căil. fer. ung. în aur $3\frac{1}{2}$% .	93.65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	99.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	94 30
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	99.60
Impr. ung. cu premii	201.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	159.25
Renta de hârtie austr.	100.90
Renta de argint austr.	100.90
Renta de aur austr.	121 15
Rente austr. 4% de corόne . .	101 25
Losurĭ din 1860.	154 90
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	15.87
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	950 50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	694 25
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane . . .	117 07½
London vista	239.92½
Paris vista	95.42½
Note italiene	95.30

Cursul pieţei Braşov.

Din 17 Februarie n. 1903.

Bancnot rom.	Cump.	18.80	Vênd.	18 84
Argint român.	„	18.60	„	18.76
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	11 30
Mărcĭ germane	„	116.90	„	117.02
Scris fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	—.—
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 13 Februarie 1903

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	80
„	Grâu mijlociu . . .	13	60
„	Grâu mai slab . . .	13	30
„	Grâu amestecat . .	9	80
„	Sĕcară frumósă. . .	8	30
„	Sĕcară mijlocia. . .	8	10
„	Orz frumos	7	20
„	Orz mijlociu. . . .	7	10
„	Ovĕs frumos. . . .	5	50
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	20
„	Cucuruz	9	60
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	18	—
„	Sĕmênţă de in . . .	17	80
„	Sĕmênţă de cânepă .	7	50
„	Cartofĭ.	1	30
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	04
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil	Sĕu de vită próspĕt .	44	—
„	Sĕu de vită topit . .	64	—

Tergul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 10 Februarie n. de 20,506 capete, la 11 Febr. au întrat 436 capete şi au eşit 396 capete, rĕmânênd la 12 Februarie n. un numĕr de 20,546 capete.

Se notéză marfa **ungurésçă**: veche grea dela 122—124 fil. tînĕră grea dela 126—128 fil., de mijloc dela 124—125 fil. — **Sêrbéscă**: grea 123—125 fil., de mijloc 122 123 fil., uşóră 121—122 fil. kilogramul

Cursul losurilor private

din 10 Febr. 1903.

	cump.	vinde
Basilica	19 50	20 50
Credit	435.—	439 —
Clary 40 fl. m.	182 —	186 —
Navig pe Dunăre.	—.—	— —
Insbruck	86.—	90 —
Krakau	74 —	78 —
Laibach	75 —	79 —
Buda	180 —	189.—
Palffy	179.50	184.—
Crucea roşie austriacă . .	55.60	56.60
„ „ ung.	25 75	27 75
„ „ ital.	28.25	29.25
Rudolf	74 —	76.—
Salm	235.—	240.—
Salzburg.	75.—	80.—
St. Genois	250 —	290.—
Stanislau	74 —	78 —
Trientine $4\frac{1}{2}$% 100 m. c. .	438.—	442 —
„ 4% 50	44.25	46.—
Waldstein	68.—	72
„ de 10 francĭ . . .	32.—	35 —
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—